

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на пів рік . . . . . 20 кор.
 на рік . . . . . 40 кор.
 на чверть року . . . . . 5 кор.
 н. місяць . . . . . 170 кор.

За границю:

пів рік . . . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на рік . . . . . 32 рублів
 або 72 франків
 Подвижне число по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских св'ят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровського (Хорунщина). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає садити на попереднє застереження. — Рекламані неопечатані вільні від порта. — Оголошені звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надслани» 40 с. від стрічки. Подлики і приватні доносеня по 30 сот. від стрічки.

Прусский відзив про австрійську виборчу реформу.

(X) Цвітневий випуск «Preussische Jahrbücher» подає статтю бывшего семигородского посла Люца Каролього про вигляди австрійської виборчої реформи і доторкує ся там також справи т. зв. славянської більшости в будучій державній раді, вибраній на основі загального права виборчого. Стаття починає від складу виборчої комісії і вказує на те, що правительство готово прийняти дальше число мандатів.

«Порозумінє Німців з Молодочехами, — пише дальше згаданий б. посол, — не є виключене, позаяк в предлозі виборчі округи молодоческі по змозі відмежені від їх противників радикалів і аграрників і задлятого Молодочехам вельми залежить на тім, щоби перейшла виборча реформа. Річ зовсім оправдана, наколи Німці кожний приріст мандатів уважають національним придбанем і о те борють ся, але не хочемо сего розбирати, чи се є також з тактичних зглядів розумно, в парламентарних і днешних обговорах все протиставити німецький стан посідання «славянському». Австрійські Славяни не є одноцілою політичною потугою і є они тим в меншій мірі, як угорські Славяни. Сеж загально і поза границями Австрії відома віч, що

економічні і політичні інтереси Поляків і Русинів далеко розходять ся — бож навіть в пруских східних краях приймають руских робітників для противваги з польскими, позаяк суперечности поміж обидвома спорідненими язиково народами розвинули ся до чисто національних спорів. Сі 30—31 мандатів, призначені для Русинів, пересувають отже значно відносини сили в парламенті. «Славянська більшість» є отже в практиці фікцією; одначе безнастанним акцентуванем з боку Німців може бути з того укований політичний оклик і ддятого се є вельми небезпечно, підсувати се противникам і таким, котрі могли би стати противниками.

Не треба лише легковажити таких окликів. Мадяри завдячують тим способом найкрасші успіхи; они не переставали величати чемність «німецько-язикового» населеня і єго тим способом приєднати, а колиб найкрайнійшій живла поміж ними навіть найскромнійшим рухом німецької свідомости не чули ся були порушеними до фанатичного переслідованя, поки на останку розумінє про (немадлярські) «народности» так штучно витворило ся, то в Угорщині не булоб навіть «німецького руху».

Коли Німці в Австрії будуть брати відносини так, як они є, можуть мати с о ю з н и к і в а бодай запевнити собі

нейтральність в Русинах без усякої mala fides, без огляду на їх походженє, як се з мадярского боку стало ся з Німцями. Пятнувати їх відразу противниками, значило би самому собі наносити шкоду. А що парламентарна більшість Німців не означала їх переваги політичної, се показало ся наглядно за міністерства Таффого.

Німці австрійські визначають ся політичною рухливістю, а до того спонукає їх нове право виборче. «Мої любі приятелі будуть очевидно приневолені до агітації, але се їм зовсім не пошкодить», говорив посол Баєрле в розправі над виборчою реформою і з оглядом на змінені виборчою реформою відносини. Яко знаменитий знавець німецько-австрійської «добродушности» трафив він влучно в саму ціль. Треба буде вийти в стичність з широкими верствами народними, а тоді також парламент здобуде собі силу і повагу.

До ситуації на Угорщині.

Щасливе розв'язанє угорської кризи вплинуло вельми благодатно на угорські відносини. По оваційнім прийнятю повертаючих з Відня парламентарних міністрів, закипіла праця над приверненем нормальних відносин. Всі суспендовані в часі ех lex урядники повернули назад на свої

Перед Великоднем в Єрусалимі.

(З Ф. Гляція переложила Ол. Барвінський.)

Єрусалим спить! Се перша година досьвіта великодньої неділі. Торжественна тишина налягла місто, лише деколи переривана св'яточними поважними звуками зvonів.

Саме тоді стояв я на Сионі, коло палати Пилата, високо ще під луком «Ессе homo», звідкіля переляканий людьми римський управитель передав Спасителя в руки жидівського народу.

Здавало ся мені, неначеб із звітролого каменя, з котрого щелин визирали цікаво цвітки, ще нині звеніли слова: «Се чоловік!», неначеб відбивав ся різкий гомін давно сповнених слів: «Кров Єго на нас і на дітях наших!»

Дорога моя вела в долину Христовим шляхом навхрест і впоперек до воріт на зверх! Заспана сторожа відчинила мені скрипіві ворота Сионські.

Єрусалим вночі — яка чудова всюди, торжественна тишина!

З темноглубого східного неба, попри мідіони кришталевих зірок, що сияють як божії очі, розсипає ясний місяць в повні своє срібне проміння, заливає ними Давидове місто, заливає ниви Юдеї і споглядає на яруги Йосафатової долини.

Здовж мійських мурів сходжу в долину — до кріпкої твердині, що опирала ся тисячліттям, із стрільними отворами і вежами... А розбуяла уява вичаровує передо мною велигеньські постати хрестоносців, що в св'ятій ревности бороли ся побідно з лъвною відвагою проти сараценського фанатизму!

Там в ивагровім мурі Никодемові ворота. Легенда розповідає, що Мария і інші жєнщини в день перед воскресенем сумували, зібрані в ідальні. Тоді то явив ся Матери Божій ангел, котрий покликав її до Никодемових воріт. Могла тоді бути дев'ята година, коли Мария стояла у воріт. Она побачила св'яту душу Ісусову, окружену душами праотців, як линули до неї.

Спаситель обняв свою Матір а звернувши ся до праотців промовив: «Мария моя Мати!» Відтак щез.

Сходжу відтак в долину в яруги Йосафатової долини, де після старинного переказу має відбути ся страшний суд, до села Сільоа... На тамтім боці шумить Кидрок! Над єго водами, що журчать в блискучім місячнім св'ятлі неначе живе срібло, сплять судії, королі вічним сном, спить Йосафат, старий Захария, спить проклятий Абсалон — сплять тисячі побожних Жидів. Ся довга, сумна долина є так само св'ята Християнинови, як Туркови, Грекови і Жидови... Отут, коли Спаситель ішов на гору Оливну, щоби розпочати свої гіркі страсти, промовив в останнє до своїх учеників, чого они в тривозі і тузі не могли зрозуміти, словами:

«Ви всі соблазните ся мною, бо є писано, поражу пастиря і розбіжать ся вівці!»

Передомною туманіли верхи Оливної Гори і кипарисами поросла «гора соблазани». Ще кілька лише кроків! Дарідний оклик вириває ся із зворушеної

місця, всі іменовані на їх місце комісарі одержали димісію. Міністри остали, по мисли дозволу цісара, і на дальше провідниками сторонництва, на яких чолі стояли в коаліційній опозиції. Президент міністрів др. Векерле, який перед тим не належав до жадного сторонництва, приступив до конституційної партії. Отже вчора вечером всі скоалізовані сторонництва зібрани в клубі незалежності на спільну нараду. Президент міністрів Векерле виголосив промову, в якій нашікував свою програму в сей спосіб:

Супротив грозячої небезпечности пересилена, провідники коаліції рішили ся в ціли привернення правного порядку вволити жаданю Корони і обняти правління. Першим завданем правительства буде усуненє доконаного нарушеня законів і не тільки заведеня нового конституційного порядку, але і забезпеченє его на будуче. Провідники коаліції обняли правління на підставах з року 1867, однак засади, які они заступали до тепер, зберегли ненарушені, а не менше також і свободу задокументованя тих засад. (Гучні оплески). І жадна сторона не жадала покинення тих засад. Правительство має тільки одну границу с. є, що в перехіднім часі не може підносити саме, ані також помагати при порушеню квестії службового язика і команди у спільної армії. Правительство буде уважати першим своїм обовязком увільнити край від примусового положеня, яке повстало через стан *ex lex*. Правительство домагає ся принятя бюджетів за р. 1905 і 1906, ухваленя надзвичайного кредиту на воруженє в рамках сих бюджетів. Правительство запропонує управильненє законного відношеня до Хорвації, на підставі пропозиції реґніколярної депутації. Дальше пропонує вибір делегації і ухваленє щорічного контингенту рекрутів.

Що до пропонованя і ухваленя надзвичайних і більшених контингентів рекрута, правительство не обняло жадних зобовязань (оплески).

В справі торговельних трактатів з

іншими державами заявляє бесідник, що з причини примусового положеня треба їх заакцентувати в конституційній дорожці. Договір що до торговельної звязи з Австрією обовязує о стілько, що межі обома державами має існувати більший оборот без побираня цпа. Будемо старати ся управильнити се в сей спосіб, щоби замість звязи заключити трактат (оплески). Тільки тоді, коли наші сі змаганя будуть безуспішні, будемо змагали до сего, щоби на час трактатів з заграницею удержувати з Австрією взаємність.

Вкінці правительство приготовлює виборчу реформу на демократичних основах без покривдженя для національної ідеї, а особливо задля задокументованя прав робітничої кляси на підставі загального голосованя. По переведеню програми правительство розпише вибори на підставі нового виборчого закона, а відтак по задокументованю волі народа, яка заманіфестує ся на найширших підставах нової виборчої ординації, правительство подасть ся до димісії. Що до всіх дальших кроків обі сторони застерегли собі свобідну децизію. Правительство не обняло жадних дальших зобовязань, а також монарх застеріг собі свобідне рішенє.

Вкінці заявив др. Векерле, що по зібраню сойму представить подрібнійшу програму. Правительство всіма силами буде поборювати всякі виборчі надужитя, щоби воля народа проявила ся свобідно. Прошенем о попертє коаліційних сторонництва закінчив премієр своє expose, а по подяці, зложеної Векерлему мін. Кошутом за декларацию, замкнено засіданє.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В п'ятницю: руско-кат.: *Велика П'ятниця*; римо-кат.: Юстина. — В суботу: руско-кат.: Єгип. Марії; римо-кат.: Валеріяна.

— **Порядок богослужень в Успенській церкві у Львові:** Вел. Четвер: о 7. год. веч. Страсти; Вел. П'ятниця: о 9. год. рано Царські Часи, потім Вечерня, похід з Плащаницею

і проповідь; Вел. Субота: о 7. год. рано надгробна Утрень, о 11. год. Літургія св. Василя Вел.; Сьвітла Неділя: о 4. год. рано воокресна Утрень, о 8. год. Літургія, о 5. год. по пол. Вечірня з проповідію; Сьвітлий Понеділок і Вівторок богослуженя як звичайно: о 6. і 10. год. рано і о 4. год. по пол.

— **3 руско-народного театру.** Невольник драма Кропивницького на тлі поеми Шевченка, виставлена на дохід артистичної дружини зібрала доволі численну публику, тимбільше коли зважити, що шкільна молодіж вже розіхала ся на сьвятічній ферії. Не від річи буде записати тут про memoria, що з того удачного бенефісу члени дружини одержали до поділу аж по 10 К 26 с., хотий саяла була їм оставлена даром. Се нехай послужить за зразок мізерії наших театральних відносин.

Що до самого представленя, то оно випало переважно добре, о скілько малі розміри сцена на се дозволили. Для таких штук як «Невольник» треба конче простору, вистави — бо они є тільки шкідом, немов лібретом до виконаня історичного образу. Пні Заньковецька в малій та вдячній ролі Ярини розвинула звісні свої драматичні прикмети і прямо імпонувала своїми чудовими, а з такою винахідністю придуманими українськими уборами. Вельми симпатично привяла публика появу нашого ветерана-артиста п. Гембіцкого в ролі старенького козака Коваля. П. Гембіцкий проявив всі добрі прикмети старої школи, грав з чутєм і шляхотним запалом, та не позбув ся і злих сторін, до яких належить передовсім привичка по кождім слові класти перетинку, так що слуханє так розірваної бесіди стає утяжливим. П. Стадник в ролі Степана грав як можна найтривіальнійше, не узгляднивши героїчної ні поетичної сторони своєї ролі. Надто від самого початку вивав в якійсь декадентско-нервовий тон, в яким вже, без жадного степенюваня і потрібних переходів остав цілий час. Богато страшила роля також на тім, що славна дума Невольника була відговорена на тлі мьєлодраматичної музики, а не співана. Взагалі музичний елемент грає в сій штуці перворядну ролю, а і ціла штука, як ми се вже раз зазначили були, надає ся радше на оперове лібрето, чим на самостійну драму. Сій прикметі відповів вповні п. Рубчак, яко бандурист, який своїм гарним співом підніс тривіальний акт, зображаючий житє козацького табору, а також і гуртові співи, які випали без виїмки дуже добре і здобули собі у публики грімкі оплески. В поменших ролях держали ся добре п. Ніжанковський і п. Махницький, а п. Кравчуківна блиснула кілька разів своїм звучним сопраном.

груди: «Гетсмане!... Гетсмане!» Вступаю тривожно до усьвяченого городу! Ось стою на тім місці, де Спаситель полишив у тузі і причютю близької тривоги та спокуси Петра, Якова і Йоана, щоби пильнували й молили ся... «Так не змогли ви одної години попильнувати зо мною?... Вставайте, ходім, ось наближує ся мій зрадник!»

Глянувши на місто, чую голоси. Сионськими воротами виходять люди, — мабуть турецька сторожа — з ліхтарнями йдуть в долину. Пригадую собі мимохить Юду і его ватагу, що звідтам надійшли, щоби спіймати Спасителя. Дальше... стою на місці, над сею печерою, де Спаситель бачив, як попри его душу пересували ся тривожні і лячні образи всіх гріхів, де Він в цілій своїй неописаній самоті і смертній тривозі благав Отця небесного: «Отче мій, як не може ся чаша мимо йти від мене, коли не питиму її, нехай стане ся воля Твоя». І Єго піт котив ся на землю неначе кривавими каплями!

Сьвизкий вітрець ранішній розбудив

мене з найглибшої задуми, шелестить в горі листем старинних рапавих дерев оливних, котрі після поетичного народного повір'я були сьвідками таємничих страстей Бого-чоловіка... Я зірвав собі криваві безсмертки, звані також кривавими каплями Христовими. В самітнім товаристві цвितуть чудово тут із страстними цьвітами розмайрин і рожі.

Поміж поодинокі громади дерев спинав ся я дальше на Оливну гору. Тут стояв колись Спаситель і плакав над містом. Страшно сповнили ся ті слова. Ось розкинулось оно передо мною... Єрусалим спить у своїх тисячлітніх споминах!

Докоола мене безнастанна торжественна тишина глибоко поважне сьвяточне мовчанє... Наостанку опинив ся я на самій площі Оливної гори! Як безконечно взнеслі всі, всі ті місця і їх події! Мені видає ся Єрусалим усе неначе тисячі і ще тисячлітню книгою, в котрій сьвяті місця з їх споминками є найсьвятійшим листом!

Сходжу назад з Оливної гори. Я

знов у Гетсмане. Тепер я на сїм місці, де Ісус прокляв смокву... тепер, де Юда цілував Спасителя: «Радуй ся, учителю!...» де посіпаки на боже слово упали на землю... тепер, де они Христа немилосерно звязали... Все шелестить і ворупить ся нам в горі між деревами оливного города — неначе листє і вітер шептали, сказочно оповідаючи, німою мовою тисячі ще неоповіданих подій сеї страшної ночі... Докоола мовчанє, самота!

Гетсмане із своїми поважними мурами уже за мною. Долиною Кидрону тягне ся стежка вгору до Єрусалиму, до Стефанових воріт. Маю вигляд на Кидронський міст. Воротами вступаю до сьвятого міста! Єрусалим усе ще сонний, в магічним сьвітлі весняного місяця. Лише деколи чую кроки, лише деколи заскрипить засув, бачу лиш небагато людей, що спішать як і я страстною дорогою до церкви св. Гробу. Ось тут плакали затривожені жєнщини. «Дочки Єрусалиму, не плачте надо мною, але над собою і над вашими дітьми!»

У море скинемо ми горе,
А хвилі вигоять печаль.
На море, друже, на безкрає,
Ходи мій друже погулять,
Човно хатчиною стане,
Буде нас тихо колисать.
На море чайкою гуляти,
Помчем у веселій край,
Море нас щиро привитає,
Воно нам стане пишній рай.
На море друже мій, на море,
Лиш стежка піде нам у слід,
Над нами небо, а ту хвилі —
Нудьги, печалі вкоять гніт...
Як зорі тихо засяють,
На небо місяць як зійде,
У хвилях будуть тії зорі,
У хвилях місяць теж буде.
Кругом нічого не чувати,
Лиш хвиля тихо хлюпотить,
І чайка наша мчить ся швидко,
На хвилях часом засквгить.
Гуляти не мемо у тім раю,
Де зорі тихо миготять,
На небі зорі: і у морі,
І більш нічого не видать.
Гуляти мемо у тім раю,
Як бура люто зареве,
Підемо жити в темні хвилі,
Де много вже таких живе...

Ольга Березинська.

Телеграми

з дня 12. цвітня 1906.

Петербург. Чутки про скорє уступленє гр. Віттоґо є безосновні.

Лянс. Минушої ночі прийшло до робітничих розрухів. Страйкуючі робітники напали на копальняний шиб ч. 4 і не хотіли допустити інших робітників до праці. Жандармів тяжко покалічено.

Льондон. З Токио доносять, що Японія зажадала, аби Хіна отворили місто Мукден і цілу провінцію для загальної світової торгівлі.

Петербург. На 179 послів, котрих мали вибрати до 8. с. м., вже вибрано 172. Народність тих 172 послів представляє ся так: 150 Росиян, 7 Татарів, 5 Поляків, 5 Литовців і 5 Жидів. Посли належать до отсіх політичних партій: 89 конституційних демократів, 22 поступовців, 22 центрівців, 9 соціялістів, 3 консервативістів і 9 диких.

(Українців, яких буде до 50, петербурґське бюро коресп. змішало з Москалями і назвало «Росиянами». Поляки потерпіли погром на цілій лінії, бо надіяли ся перенерти много своїх кандидатів на Україні і на Литві. Тимчасом на Україні перейшли майже самі селяни, а на Литві корінні Литовці. — Ред.)

На численні запитаня повідомляє ся, що

ПРОПОВІДИ

на сьвята і неділі цілого року написав

ПЕТРО БІЛИНСКИЙ,

часть III.

предложені Веч. і Всв. Митроп. Ординариятю до апробати, скоро буде позволено, підуть до печатні.

Часть I. і II. можна ще дістати в книгарні Інст. Ставр. і книгарні Тов. ім. Шевченка у Львові; також в Тернополи в книгарні братів Яблонських, в Станиславові в книгарні п. Добушинського по ціні 3 К за одну часть.

Що до проп. н. а.:

Десять заповідей Божих,

то ті давно уже вичерпані, а друге поправне виданє буде аж по випечатаню повнесих проповідий.

Оповідка.

XIV. Звичайні Загальні Збори

Товариства взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР”

відбудуть ся ві вторник 15. н. ст. мая 1906 о год. 10 перед полуднем в великій салі „Народного Дому“ у Львові.

Порядок дневний:

1. Відчитанє протоколу XIII Загальних Зборів з 18. мая 1905.
2. Справозданє Дирекції і Ради надзираючої і замкненє рахунків за XIII рік адміністраційний (1905).
3. Справозданє комісії ревізійної і уділенє абсолюторії Дирекції за XIII рік адміністраційний (1905).
4. Внесенє ради надзираючої в справі ужитя надвижки з р. 1905 в сумі 99.796.90 корон.
5. Вибори:
  - а) 6 членів Ради надзираючої на протяг 6 літ на місце ш. д-ра Михайла Короля, о. Мирона Подолинського, о. Льва Туркевича, Йосифа Онишкевича, Володимира Шухевича, о. Івана Негребецкого (§ 22 ст.)
  - б) 5 заступників членів Ради надзираючої на 1 рік (§ 32 стат.).
  - в) 3 членів Комісії ревізійної і 1 заступника на 1 рік (по мысли § 45 статута).
6. Інтерпеляції членів.

Того самого дня по полудни о годині 5. відбудуть ся

X Звичайні Загальні Збори

Товариства взаїмного кредиту „ДНІСТЕР“

стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, в великій салі „Народного Дому“ у Львові.

Порядок дневний:

1. Відчитанє протоколу IX Загальних Зборів з 18. мая 1905.
  2. Справозданє Дирекції і Ради надзираючої і замкненє рахунків за IX рік адміністраційний (1905).
  3. Справозданє Комісії ревізійної і уділенє абсолюторії Дирекції за IX рік адміністраційний (1905).
  4. Внесенє Ради надзираючої в справі розділу зиску за р. 1905 в квоті 17.644 корон 67 сотиків
  5. Інтерпеляції членів.
- Висилки замкненя рахунків і білансів за р. 1905 можуть члени зажадати від Дирекції.

Президент:

Григорий Кузьма.

Рух залізничних поїздів

важний від 1. січня 1906 після середно-європейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12 20*, 6-10, 1 40, 5-45, 9-10*
„ Кракова	2 31*, 6.—, 8-50, 1 30, 5-23, 8 40, 9 50*
„ Підволочиск	7-20, 11-55, 2 30, 10-20, 5-0, 10-20*
„ Лавочного	7-29, 11-45, 10-50*
„ Рави рускої	7-50
„ Станиславова	8-05
„ Самбора	8 15, 1-50, 9-20*
„ Яворова	8-18, 4-32
„ Коломиї	10-05
„ Ряшева	10-35
„ Тухлі	3-45 (від 15/6 до 30/9)
„ Белзця	5—

На Підзамче.

„ Підволочиск	7.—, 2 15, 5-15, 10-2*, 11-34
Зі Львова з головного двірця відходять:	
До Кракова	2 45, 4-15, 8 25, 8-35, 2 50, 6-35* 11.—*
„ Іцкан	2 51, 6-15, 9-20, 2 40, 10 40*
„ Підволочиск	6-0, 10-55, 2—, 9-—*, 11-05*
„ Яворова	6-55, 5-58
„ Лавочного	7-30, 2-57, 6-25*
„ Самбора	9—, 4-20, 10-55*
„ Белзця	11-10
„ Ряшева	4-10
„ Коломиї	5-50
„ Рави рускої	7-30*
„ Перемишля	10-05* (від 1/5 до 30/6) Хирова Яєла
„ Стрия	11-10*

З Підзамча:

„ Підволочиск	6-43, 11-15, 2 13, 9-23*, 1-24*
---------------	---------------------------------

Примітка. Поїзди поспішні друквані є черенками товстими; поїзди нічні є означені звяздкою. Пору нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 минут рано.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 15. цвітня 1906.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представленє В неділі і сьвята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці **High-Life** представленє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвига ч. 9.

За певну і добру льокацію поручаємо:

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні
- 5% листи гіпотечні преміовані
- 4% листи Товариства кредитового земского
- 4% і 4 1/2% листи Банку краєвого
- 4% позичку краєву
- 4% облігації провінційні і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшим курсі деннім.

Контора виміни

ц к упр. гал. аиц.

БАНКУ

Гіпотечного.